

Роменська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №11

Роменської міської ради Сумської області

ПОГОДЖЕНО:

ЗАТВЕРДЖЕНО:

**Заступник директора з НВР
Н.А.Цікава**

Директор В.В.Зеленська

підпис

підпис

«____» вересня 2021р.

«____» вересня 2021р.

Календарно-тематичне планування

із зарубіжної літератури

в 5, 6, 7, 8, 10 класах

на 2021 / 2022 н.р.

учителя: Векленко Світлани Петрівни

Розглянуто на засіданні МО (кафедри) вчителів словесників

Протокол № _____ від «____» _____ 21 _____ р.

Голова МО: Кайнара С. І.

Складено до підручника:

Волощук Є.В. Світова література: підруч. для 5 кл. – К. : Генеза, 2013;

Волощук Є.В. Світова література: підруч. для 6 кл. – К. : Генеза, 2014 ;

Волощук Є.В. Зарубіжна література: підруч. для 7 кл.-К. : Генеза, 2015;

Волощук Є.В. Зарубіжна література: підруч. для 8 кл.-К. : Генеза, 2016;

Парашищ В.В. Зарубіжна література: підруч. для 10 кл.- Харків, «Ранок», 2018,

згідно з навчальною програмою, затвердженою Міністерством освіти і науки України (для 5-9 класів: наказ МОН України від 07.06.2017 р. № 804): у 10-11

класах – за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень) наказом України МОН від 23.10.2017 № 1407).

Вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури

Рівні навч. досягнень учнів	Бали	Оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі літературні факти або явище.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремі фрагменти твору (з допомогою вчителя)
Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті
Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку
Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності

	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості
--	----	--

Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 5–9 класах

Класи	5		6		7		8		9	
Семестри	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Контрольні роботи у формі:	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
• контрольного класного твору;	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
• виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення* (у+п)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
• Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури у 10 класі

Семестри	I	II	I	II
Рівні	стандарту		профільний	
Контрольні роботи у формі:	2	2	4	4
• контрольного класного твору*;	1	1	1	1
• виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1	1	3	3
Уроки розвитку мовлення**	2(1у+1п; у межах текстуального вивчення)	2(1у+1п; у межах текстуального вивчення)	3 (1у+2п)	3 (2у+1п)
Уроки позакласного читання	1	1	3	3
Перевірка зошитів	4	5	4	5

Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 11 класі

Семестри	I	II	I	II	I	II
	Рівень стандарту		Академ. рівень		Профільний рівень	
Контрольні роботи у формі:	2	2	3	3	4	4
• контрольного класного твору;	1	1	1	1	1	1

• виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1	1	2	2	3	3
Уроки розвитку мовлення*	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	3 1у+2п	3 2у+1п
Уроки позакласного читання	1	1	1	1	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5

Орієнтовний обсяг письмового твору, складеного учнем

Клас	Кількість сторінок
5-й	0,5–1,0
6-й	1,0–1,5
7-й	1,5–2,0
8-й	2,0–2,5
9-й	2,5–3,0

Орієнтовний обсяг письмового твору (рівень стандарту, академічний рівень)

Клас	Кількість сторінок
10-й	3,0–3,5
11-й	3,0–3,5

Рі в е н ь	Б а л и	Вимоги до оцінювання контрольних творів	Грамотність	
			Орф. і пункт.	Лекс., грам. і стил.

Початковий	1	Побудованому учнем (ученицею) тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи	15-16 і більше	9-10
	2	Побудоване учнем (ученицею) висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення	13-14	
	3	Учневі (учениці) слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання, потребує збагачення та урізноманітнення лексики й граматична будова висловлювання	11-12	
Середній	4	Висловлювання учня (учениці) за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізняватися	9-10	7-8
		основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика	9-10	7-8
	5	За обсягом робота учня (учениці) наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена основна думка, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим	7-8	
	6	За обсягом висловлювання учня (учениці) сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але учневі ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції	5-6	
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичні засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку	4	5-6
	8	Учень (учениця) самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлювання, загалом ґрунтовно висвітлює тему, добирає переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи	3	
	9	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати	1+1 (негруба)	
Високий	10	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, урахує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається	1	3

к и й		багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту		
	1 1	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, урахує комунікативне завдання; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю	1 (негр уба)	2
	1 2	Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції.	–	1

Вимоги до оцінювання виразного читання

Оцінку за читання напам'ять поетичних або прозових творів із зарубіжної літератури виставляють у колонку без дати з надписом «Напам'ять».

Рівні навчальних досягнень		Критерії оцінювання
Початковий	1	Учень монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
	2	Учень невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
	3	Учень читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.
Середній	4	При читанні напам'ять твору учень допускає значну кількість помилок різного характеру.
	5	Учень читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.
	6	Учень читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
Достатній	7	При читанні напам'ять твору учень правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно.

	8	Вивчений напам'ять твір учень читає з окремими декламаційними огріхами.
	9	Учень виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності.
Високий	10	Учень виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять.
	11	Вивчений напам'ять твір учень декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного.
	12	Читання напам'ять твору учнем відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учень виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє «надзавдання» (мету) читання твору.

Роль зарубіжної літератури у формуванні ключових компетентностей

	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	Уміння: • сприймати, розуміти інформацію державною мовою; • усно й письмово тлумачити поняття, факти, висловлювати думки, почуття, погляди. Ставлення: • поцінування української мови як державної – чинника національної ідентичності; • готовність активно послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя. Навчальні ресурси: • текстоцентризм; • дискусія, дебати, діалог.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: • читати тексти іноземною мовою за умови вивчення відповідної іноземної мови в школі; • зіставлення оригінальних текстів з українськими художніми перекладами. Ставлення: • усвідомлення багатства рідної мови;

		• готовність до міжкультурного діалогу, відкритість до пізнання різних культур. Навчальні ресурси: • зіставлення текстів українських перекладів літературних творів та оригіналів.
3	Математична компетентність	Уміння: • розвивати абстрактне мислення; • установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію; • чітко формулювати визначення і будувати гіпотези; • перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема). Ставлення: • прагнення висловлюватися точно, логічно та послідовно. Навчальні ресурси: • роздум (визначення тези, добір аргументів, наведення прикладів, формулювання висновків), висунення гіпотези та її обґрунтування; • тексти, у яких наявні графіки, таблиці, схеми тощо.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: • швидко й ефективно шукати інформацію, використовувати різні види читання для здобуття нових знань; • проводити пошукову діяльність, словесно оформлювати результати досліджень; • критично оцінювати результати людської діяльності в природному середовищі, відображені у творах літератури. Ставлення: • готовність до опанування новітніми технологіями; • оперативне реагування на технологічні зміни. Ресурси: • інноваційні технології навчання (інтерактивні, інформаційно-комунікаційні).
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: • діяти за алгоритмом, складати план тексту; • використовувати інтернет-ресурси для отримання нових знань. Ставлення: • задоволення пізнавального інтересу в інформаційному середовищі;

		● прагнення дотримуватися етичних норм у віртуальному інформаційному просторі; ● критичне ставлення до медійної інформації. Навчальні ресурси: ● дописи в соціальних мережах і коментарі до них; ● інструментальні тексти (алгоритми, інструкції тощо); ● складання плану; ● аналіз медіатекстів (виявлення маніпулятивних технологій).
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: ● визначати мету навчальної діяльності та способи її досягнення; ● планувати й організовувати власну навчальну діяльність; ● читати, використовуючи різні види читання: ознайомлювальне, вибіркове, навчальне тощо; ● постійно поповнювати власний словниковий запас; ● користуватися різними джерелами довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн-ресурси тощо); ● здійснювати самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію; ● застосовувати комунікативні стратегії відповідно до мети і ситуації спілкування. Ставлення: ● прагнення використовувати українську мову в різних життєвих ситуаціях; ● готовність удосконалювати власне мовлення впродовж життя, розвивати мовну інтуїцію; ● розуміння ролі читання для власного інтелектуального зростання. Навчальні ресурси: ● інструкції з ефективного самонавчання; ● довідкова література, зокрема, пошукові системи; ● електронні мережеві бібліотеки.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: ● презентувати власні ідеї та ініціативи чітко, грамотно, використовуючи доцільні мовні засоби; ● використовувати комунікативні стратегії для формулювання власних пропозицій, рішень і виявлення лідерських якостей. Ставлення: ● готовність брати відповідальність за себе та інших; ● розуміння ролі комунікативних умінь для успішної професійної кар'єри. Навчальні ресурси:

		• тексти офіційно-ділового стилю (резюме, доручення тощо), самопрезентація, зразки реклами, літературні твори, які містять моделі ініціативності.
8	Соціальна та громадянська компетентності	Уміння: • аргументовано і грамотно висловлювати власну думку щодо суспільно-політичних питань; • уникати дискримінації інших у ході спілкування; • критично оцінювати тексти соціально-політичного змісту. Ставлення: • поцінування людської гідності; • повага до закону та правових норм, зокрема до норм українського мовного законодавства; • утвердження права кожного на власну думку. Навчальні ресурси: • інтерактивні технології навчання; • художні твори, які містять моделі демократичного державного устрою.
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	Уміння: • використовувати українську мову як державну для духовного, культурного й національного самовияву; • дотримуватися норм української літературної мови та мовленнєвого етикету, що є виявом загальної культури людини; • читати літературні твори, використовувати досвід взаємодії з творами мистецтва в життєвих ситуаціях; • створювати тексти, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби. Ставлення: • потреба читання літературних творів для естетичної насолоди та рефлексії над прочитаним; • відкритість до міжкультурної комунікації; • зацікавленість світовими культурними набутками. Навчальні ресурси: • твори різних видів мистецтва; • мистецькі проекти.
10	Екологічна грамотність і здорове життя.	Уміння: • не завдавати шкоди довкіллю в ході власної діяльності; • сприймати довкілля як життєдайне середовище; • бережливо ставитися до природи як важливого чинника реалізації особистості; • розуміти переваги здорового способу життя.

		Ставлення: • готовність зберігати природні ресурси для сьогодення та майбутнього; • набуття знань про цілісну наукову картину світу для суспільно-технологічного поступу. Навчальні ресурси: • аналіз літературних текстів (епізодів) екологічного спрямування, усні / письмові презентації в рамках дослідницьких проектів.
--	--	---

Завдання реалізації наскрізних ліній у вивченні зарубіжної літератури

Наскрізна лінія	Загальна мета	5-7 класи	8-9 класи
«Екологічна безпека та сталий розвиток» (НЛ-1)	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості задля збереження й захисту довкілля.	Розкриття взаємозв'язків людини і навколишнього середовища в процесі вивчення творів у рубриці «Природа і людина».	Усвідомлення краси природи, її благотворного впливу на людину, розкриття значення образного слова для висловлення емоцій та почуттів, розуміння образу природи.
«Громадянська відповідальність» (НЛ-2)	Формування відповідального члена громади та суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також – виховання національно свідомої особистості, яка спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку суспільства.	Формування здатності до ненасильницького розв'язання конфліктів.	Осмислення та захист особистих прав і прав інших людей, усвідомлення своєї ролі в суспільстві і набуття умінь брати участь у процесі ухвалення рішень.
«Здоров'я і безпека» (НЛ-3)	Формування всебічно розвиненого члена суспільства, здатного	Усвідомлення переваг здорового способу життя та	Осмислення причиново-наслідкових зв'язків між

	усвідомлювати пріоритетність здорового способу життя, допомагати у формуванні безпечного здорового життєвого середовища.	безпечної поведінки.	власними рішеннями та поведінкою, здоров'ям та безпекою, набуття знань та умінь правильної поведінки в критичних та небезпечних ситуаціях.
«Підприємливість та фінансова грамотність» (НЛ-4)	Розуміння практичних аспектів фінансових питань (заощадження, інвестування, запозичення, страхування тощо); розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.	Розуміння ролі ініціативності та підприємливості в суспільстві для особистого кар'єрного зростання.	Осмислення неординарності як важливої риси людини для її самореалізації в житті, спонукання учнів до творчих рішень у процесі розв'язання проблем, усвідомлення користі та необхідності спільної діяльності.

Для вивчення напам'ять

5 клас

- О. С. Пушкін. Вступ по поеми «Руслан і Людмила».
- Й. В. Гете. «Нічна пісня подорожнього».
- Г. Гейне. «Задзвени із глибини...».

6 клас

- І.А Крилов (1 байка за вибором учителя та учнів).
- Р. Бернс. «Моє серце в верховині...»
- М. Басьо. Хайку (3-4 за вибором учня)

7 клас

- Р. Бернс. «Любов» (або Г. Гейне. «Коли настав чудовий май...», К. Симонов «Жди мене...»).
- Кіплінг «Якщо...»

8 клас

- Омар Хайям (2-3 рубаї за вибором учня)
- Ф. Петрарка (сонет за вибором учнів)
- В. Шекспір (сонет за вибором учнів)

9 клас

- Ф. Шиллер. «До радості»
- Г. Гейне. «Не знаю, що стало зо мною...»
- О.С.Пушкін (1 вірш за вибором учителя та учнів)
- М. Ю. Лермонтов. «На дорогу йду я в самотині...»

10 клас (стандарт)

- В. Шекспір «Гамлет» (один із монологів Гамлета за вибором учителя),
- В. Вітмен (1 уривок за вибором учня),
- П. Верлен (1 вірш за вибором учня).

11 клас (стандарт)

- Й.В. Гете. «Фауст» (один із монологів Фауста за вибором учителя),
- Гійом Аполлінер (1 уривок за вибором учня),
- Р.М. Рільке (1 вірш за вибором учня),
- А.Ахматова (1 уривок за вибором учня),
- В. Маяковський (1 вірш за вибором учня),
- Б. Пастернак (1 вірш за вибором учня).

Календарно-тематичне планування уроків зарубіжної літератури 5 клас.

№	Розділ і тема уроку	Дата			Прі ітн
Вступ. Література і фольклор					
1	Художня література — духовна скарбниця людства. Скарби народної фантазії. Фольклор, його характерні ознаки. Прислів'я, приказки.	02/09			
2	Фольклорні жанри різних народів (загадки, пісні). Гуманістичні цінності, втілені у фольклорних творах різних народів. Література і фольклор.	06/09			
Казки народів світу					
3	Різновиди казок (про тварин, чарівні, соціально-побутові та ін.), їх характерні ознаки. Автор, початкові поняття про оригінал і переклад.	09/09			
4	Пригоди казкових тварин. Індійська народна казка «Фарбований шакал». Викриття в образах тварин негативних людських якостей. Філософський зміст казки.	13/09			
5.	Порівняльна характеристика Чандарави (індійська казка «Фарбований шакал») та Лиса Микити (казка І. Франка «Фарбований Лис»). Мандрівні казкові сюжети.	16/09			
6.	Японська народна казка «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізинчик». Відображення любові до праці, кмітливості, сміливості, ставлення до природи в образі Іссумбосі.	20/09			
7.	Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці. ТЛ. Антитеза, алегорія.	23/09			
8.	Розвиток мовлення №1 (у). Характеристика образу Іссумбосі або Маляна.	27/09			
9.	Арабська народна казка «Синдбад-Мореполавець» (третя подорож). Утвердження жаги відкриття світу, мужності й людяності в казці. ЛК. Національний колорит казок і засоби його створення.	30/09			
10	Втілення в образі Синдбада-Мореполавця віри в перемогу людини над обставинами. ЛК. Казкові образи й сюжети у творах мистецтва (живопис, кіно, музика, мультиплікація та ін.).	04/10			
11	Контрольна робота №1 за розділами: «Вступ. Казки народів світу». Тести	07/10			
12	Брати Я. і В. Грімм. «Пані Метелиця». Значення діяльності братів . Грімм у збиранні й збереженні фольклору. Моральні цінності в казках. Характеристика образів персонажів. Антитези у пропонованих творах.	11/10			
13	Розвиток мовлення №2 (п). Письмовий переказ казки «Пані Метелиця». ЛК. Казкові образи й сюжети у творах мистецтва (живопис, кіно, музика, мультиплікація та ін.).	18/10			

14	Олександр Сергійович Пушкін (1799-1837). Вступ по поеми «Руслан і Людмила». Система образів. Автор. ТЛ. Оригінал, переклад. Автор. ЛК. Національний колорит казок і засоби його створення.ЕК. Зіставлення оригіналу (фрагменту) твору Пушкіна з його українськими перекладами. О. С. Пушкін. Вступ по поеми «Руслан і Людмила». Вивчити напам'ять.	21/ 10			
15	Урок виразного читання напам'ять вступу о поеми «Руслан і Людмила». Синтез фольклорних і літературних елементів у творчості О. Пушкіна.	01/ 11			
16	«Казка про мертву царівну і сімох богатирів». Синтез фольклорних і літературних елементів у творчості О. Пушкіна. Система образів. Автор.	04/ 11			
17	Ганс Крістіан Андерсен (1805 -1875). «Соловей». Протиставлення «справжнього» і «штучного» в казці «Соловей».	08/ 11			
18	Соловей як втілення сили природи й мистецтва. ЛК. Казкові образи й сюжети у творах мистецтва.	11/ 11			
19	Оскар Уайльд (1854-1900). «Хлопчик-зірка». Основний конфлікт. Символічний зміст назви твору. Еволюція образу головного героя. Мораль казки.	15/ 11			
20	Казкові персонажі, їх характеристика. ЛК. Казкові образи й сюжети у творах мистецтва (живопис, кіно, музика, мультиплікація та ін.).	18/ 11			
21	Контрольна робота №2 за розділом «Казки народів світу». Тести	22/ 11			
Природа і людина					
22	Джон Кітс (1795-1821). «Про коника та цвіркуна». Поетизація образу природи у вірші, його ідея («Поезія землі не вмере ніколи...»). ТЛ. Початкове поняття про вірш. Пейзаж, тема, ідея. УС. Майстерність українських перекладачів творів зарубіжних авторів про природу.	25/ 11			
23	Йоганн Вольфганг Гете (1749-1832). «Нічна пісня подорожнього». Зображення взаємозв'язку різних сфер природи й людини в поетичному творі. ТЛ. Епітет, метафора. Вивчити напам'ять «Нічна пісня подорожнього».	29/ 11			
24	Урок виразного читання поезії Й.В.Гете «Нічна пісня подорожнього» Пейзаж у літературі й інших видах мистецтва.	02/ 12			
25	Генріх Гейне (1797-1856). «Задзвени із глибини...». Втілення краси весняної природи у вірші. Зв'язок із фольклором (пісня). ТЛ. Пейзаж, тема, ідея, епітет, метафора. Вивчити напам'ять «Задзвени із глибини...»	09/ 12			
26	Урок виразного читання поезії Г.Гейне «Задзвени із глибини». Елементи фольклору в літературних творах про природу.	13/ 12			
27	Ернест Сетон-Томпсон (1860-1946). «Любо». Авторські спостереження за світом природи. Робота з текстом твору.ТЛ. Тема, ідея твору.	16/ 12			
28	Зображення художніх образів, їх розкриття в подіях твору «Любо». Утвердження любові до всього живого.	20/ 12			
29	Контрольна робота №3 за розділом «Природа і людина». Тести	23/ 12			
30	Позакласне читання №1. Р. Кіплінг «Мауглі».	27/ 12			

31	Позакласне читання №2. Р Кіплінг «Мауглі».	27/ 12			
Світ дитинства					
32	Марк Твен (1835-1910). «Пригоди Тома Соєра». Провідні ідеї твору (дружба, кохання, людяність та ін.). ТЛ. Початкові поняття про сюжет, повість. УС. Українські перекладачі творів Марка Твена.				
33	Сюжет повісті «Пригоди Тома Соєра». Система образів.				
34	Світ дорослих і світ дітей у повісті.				
35	Том Соєр і Гекльберрі Фінн. ТЛ. Портрет.				
36	Розвиток мовлення №3 (п). Порівняльна характеристика Тома та Гека. ЕК. Том Соєр і Гекльберрі Фінн.				
37	Ставлення автора до своїх героїв.				
38	Провідні ідеї твору (дружба, кохання, людяність та ін.) ЛК. Втілення сюжетів творів Марка Твена у кіно, живописі, графіці та інших видах мистецтва.				
39	Елеанор Портер (1868-1920). «Полліанна». ТЛ. Початкове поняття про роман, сюжет. ЛК. Втілення сюжетів творів Е. Портер у кіно, живописі, графіці та інших видах мистецтва. Популярність образів улюблених книг серед дітей різних країн. УС. Українські перекладачі творів Елеанор Портер.				
40	Щирість, мужність і оптимізм героїні твору, її вплив на життя міста.				
41	Полліанна та її друзі. ТЛ. Портрет.				
42	Художні засоби розкриття образу Полліанни.				
43	Ідея радості життя й відкриття світу у творі.				
44	Розвиток мовлення №4 (у) Складаємо фанфік «Нові пригоди Тома Соєра та Полліанни».				
45	Позакласне читання №3 П.Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».				
46	Позакласне читання №4 П.Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу». Елементи фольклору (казки) та їхнє значення для розкриття головної ідеї – реалізації мрій, бажань і прагнень особистості.				
47	Контрольна робота №4 за розділом «Світ дитинства» . Тести				
Сила творчої уяви					
48	Льюїс Керролл (1832-1898). «Аліса в Країні Див». Творча історія книги. ТЛ. Початкові поняття про фантастику. Поглиблення понять про казку (літературну), повість.				
49	Втілення сюжету повісті-казки Л. Керролла «Аліса в Країні Див» у різних видах мистецтва (кіно, мультиплікація, музика та ін.). Продовження книги («Аліса в Задзеркаллі»). ЕК. Спільні елементи зарубіжних казок (теми, образи, особливості будови).				

50	Зв'язок книги «Аліса в Країні Див» із біографією письменника та життям Англії «вікторіанської» доби. ЕК. Порівняння фрагментів оригіналу й перекладу повісті-казки Керролла «Аліса в Країні Див». Елементи казки у творі.				
51	Світ уяви Аліси та її захопливі пригоди.				
52	Образ Аліси. ТЛ. Портрет.				
53	Персонажі, які оточують героїню.				
54	Особливості художньої мови твору.				
55	Марина Іванівна Цвєтаєва (1892-1941). «Книги в червоній палітурці». Чарівний світ літератури й мистецтва у вірші М. І. Цвєтаєвої. Знайомі образи з прочитаних книг (Том Соєр, Гекльберрі Фінн та ін.). ТЛ. Початкові поняття про фантастику. Поглиблення понять про казку (літературну), повість				
56	Образ ліричної героїні, котра любить читати. Роль літературних і музичних асоціацій у творі.				
57	Виразне читання вірша М.Цвєтаєвої «Книги в червоній палітурці».				
58	Контрольна робота №5 за розділом «Сила творчої уяви». Тести				
Сучасна література. У колі добрих героїв					
59	Роальд Дал (1916-1990). «Чарлі і шоколадна фабрика». ТЛ. Персонаж і герой літературного твору. ЛК. Твори сучасного мистецтва (кіно, театр та ін.) для дітей і про дітей.				
60	Цікаві пригоди хлопчика Чарлі та його друзів на казковій шоколадній фабриці містера Вонки. Робота з текстом твору.				
61	Характеристика образу містера Вонки.				
62	Зображення в повісті реального та фантастичного. Робота з текстом твору.				
63	Доброта і щирість головного героя. Характеристика образу Чарлі Бакета.				
64	Туге Янсон (1914-2001). «Капелюх чарівника». Чарівність художнього світу твору.				
65	Персонажі, втілення в них ідей доброти, щирості, сімейних цінностей.				
66	Інші пригоди Мумі-тролів				
67	Контрольна робота №6 за розділом «Сучасна література. У колі добрих героїв». Твір				
68	Обговорення списку рекомендованої літератури на 6-й клас.				
69	Повторення вивченого матеріалу за 5клас.				
70	Підсумки. Узагальнення і систематизація навчального матеріалу за семестр.				

**Календарно-тематичне планування уроків зарубіжної літератури.
6 клас**

№	Розділ, тема уроку	Дата			При- мітк и
Вступ					
1.	Література як вид мистецтва. Художній образ. Художній образ, початкові поняття про традиційний образ, вічний образ.	03/ 09			
2.	Специфічні ознаки різних видів мистецтва. Вічні образи в літературі й мистецтві. ЕК. Традиційні образи українського і зарубіжного фольклору. Особливості зображення одного й того самого образу в різних видах мистецтва.	07/ 09			
Міфи народів світу					
3.	Поняття про міф. Основні тематичні групи міфів (про створення і будову світу, про героїв, календарні та ін.). Віртуальний музей «Міми Давньої Греції»	10/ 09			
4.	Грецькі міфи. Міф про Прометея. Велич подвигу Прометея, його самопожертва заради людей. Уславлення цивілізації	14/ 09			
5.	Міфи про Геракла. Поетизація в образі Геракла могутності й мужності, що покликані на боротьбу зі злом.Поглиблення поняття про образ (міфологічний образ).	17/ 09			
6.	Пояснення природних циклів у міфі «Деметра і Персефона». Зображення одвічної мрії людства про крила в міфі «Дедал і Ікар».	21/ 09			
7.	Зображення сили охання у грецьких міфах «Орфей і Евридіка», «Пігмаліон і Галатея».	24/ 09			
8.	Індійські міфи. Творення. Про створення ночі. Про потоп. Про золоті часи.	28/ 09			
9.	Єгипетські міфи. Ра та Апоп. Міф про те, як Тефнут покинула Єгипет.	01/ 10			
10.	Розвиток мовлення №1 (у). Кого в сучасному житті називають нарцисом? (за грецьким міфом «Нарцис»)	05/ 10			
11.	Контрольна робота №1 з теми: «Вступ», «Міфи народів світу». Тести	08/ 10			
Мудрість байки					
12	Байка як літературний жанр, її характерні ознаки, особливості художньої будови, повчальний зміст.	12/ 10			

13	Езоп. «Лисиця і виноград», «Вовк і Ягня», «Крук і лисиця», «Мурашки й Цикада». Поєднання конкретного і загального в байках Езопа. Втілення людських якостей (працелюбність, розум, хитрість, дурість, жорстокість, лінощі та ін.) в алегоричних образах. Мораль байок Езопа.	15/ 10			
14	Іван Андрійович Крилов (1769-1844). «Квартет», «Бабка й Муравель», «Вовк і Ягня». Моральні проблеми в байках І. А. Крилова. Яскравість алегоричних образів. Вивчити 1 байку за вибором	19/ 10			
15	Екранізації байок І.Крилова. Їх алегоричність.	22/ 10			
16	Урок-театралізація. Виразне читання напам'ять байок І.Крилова.	02/ 11			
17	Розвиток мовлення №2 (п). Чого навчає мудрість байки?	05/ 11			
18	Контрольна робота №2 за розділами «Мудрість байки». Тести	09/ 11			
Пригоди і фантастика					
19	Роберт Льюїс Стівенсон (1850–1894). «Острів скарбів». Особливості розвитку пригодницького сюжету у творі.	12/ 11			
20	Система образів (ДжимХокінс і його товариші, пірат Сільвер та ін.).	16/ 11			
21	Моральні цінності у творі.	19/ 11			
22	Чарльз Діккенс (1812-1870). «Різдвяна пісня в прозі». Подорож у часі й просторі Скруджа.	23/ 11			
23	Сюжет і композиція повісті. Еволюція образу Скруджа, причини його духовного переродження.	26/ 11			
24	Значення образу Різдва у творі. Елементи фольклору (казки, пісні).	30/ 11			
25	Микола Васильович Гоголь (1809-1852). Гоголь та Україна. «Ніч перед Різдвом». Народні традиції і звичаї у творі.	03/ 12			
27	Тема кохання. Образи Оксани і Вакули. Роль фантастики в повісті.	07/ 12			
28	Елементи фольклору (традиційні образи – відьма, чорт, місяць та ін.; різдвяні символи; елементи казки).	10/ 12			
29	Контрольна робота №3 за розділом «Пригоди і фантастика». Твір	14/ 12			
30	Позакласне читання №1. Д. Дефо. «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо».	17/ 12			
31	Позакласне читання №2. Д. Дефо. «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо».	21/ 12			
Людські стосунки					
32	А. П. Чехов і Україна. Літературний музей Чехова в Ялті. Гумор, іронія, художня деталь, підтекст.	24/ 12			

33	Антон Павлович Чехов (1860 — 1904). «Хамелеон», «Товстий і тонкий».	28/12			
34	Викриття пристосуванства, підлабузництва в оповіданнях А. П. Чехова. Діалог як основна форма розкриття сюжету.				
35	Майстерність письменника у змалюванні персонажів. Роль художньої деталі. Підтекст. Символічність назви.				
36	Порівняння образів чеховських персонажів (Очумелов, «товстий», «тонкий»): схожість і відмінність між ними. Зіставлення літературних творів з екранізаціями, ілюстраціями до них.				
37	Джек Лондон (1876 — 1916). «Жага до життя». Проблеми життя і смерті, дружби й зрадництва у творі.				
38	Характеристика героїв твору.				
39	Значення назви оповідання «Жага до життя».				
40	В. Г. Короленко і Україна. Музей В. Г. Короленка (Полтава) в Україні.				
41	Володимир Галактіонович Короленко (1853 — 1921). «Сліпий музикант». Пошук головним героєм (Петро Попельський) свого місця у світі.				
42	Тема мистецтва в повісті. Петро Попельський і Евеліна.				
43	Образ Максима Яценка, твердість його переконань, увага і повага до інших.				
44	Українська природа, народні образи й традиції в повісті.				
45	Роль мистецтва; відповідальність за долю іншого і світу загалом.				
46	Контрольна робота №4 за розділом «Людські стосунки». Тести				
Поетичне бачення світу					
47	Мацуо Басьо (1644 — 1694). Хайку. Відображення японських уявлень про красу в поезії митця. Лаконізм форми і широта художнього змісту хайку. Зображення станів природи в ліриці М. Басьо. Роль художньої деталі. Підтекст.				
48	Хайку. Початкові відомості про специфіку розуміння краси в японській культурі. Видатні українські перекладачі творів Мацуо Басьо. Вивчити хайку (3-4 за вибором учня)				
49	Розвиток мовлення №3 (п) Створення власних хайку за принципами художнього паралелізму та асоціацій.				
50	Роберт Бернс (1759 — 1796). «Моє серце в верховині...». Ідея любові до батьківщини у вірші Р. Бернса. Антитеза (рідний край — чужина). Вивчити напам'ять «Моє серце в верховині...».				
51	Урок виразного читання Поезії Р.Бернса «Моє серце в верховині...» Ліричний герой. Елементи фольклору у творі Р. Бернса.				
52	Генрі Лонгфелло (1807 — 1882). «Пісня про Гайавату» (1 розділ за вибором учителя). Міфи північноамериканських індіанців та їх втілення в поемі «Пісня про Гайавату». Елементи фольклору у творі (пісні, казки, легенди та ін.).				
53	Образ Гайавати. Ідеї миру, національного єднання, служіння народові.				

54	Джанні Родарі (192 — 1980). «Листівки з видами міст». Широта світу та його сприйняття ліричним героєм вірша. Листівки як символ широти світу і прагнення до його відкриття.				
55	Контрольна робота №5 з теми «Поетичне бачення світу». Тести				
Образ майбутнього в літературі					
56	Рей Дуглас Бредбері (1920–2012).«Усмішка». Тривога за руйнування духовних цінностей в оповіданні «Усмішка».				
57	Образ Тома, його динаміка. Значення образу Джоконди для розкриття головної ідеї твору.				
58	Роберт Шеклі (1928 — 2005). «Запах думок». Утвердження сили людської думки у творі. Гуманістичний зміст оповідання — віра в перемогу людського розуму.				
59	Духовне й фізичне випробування Кліві. Роздуми автора про майбутнє людини та людства.				
60	Розвиток мовлення №4 (у) Яке майбутнє на нас чекає? Чому?				
Сучасна література. Зростання і взаємини зі світом					
61	Астрід Анна Емілія Ліндгрєн (1907 — 2002). «Міо, мій Міо». Основні відомості про життя і творчість письменниці, популярність її творів у різних країнах. Моральні цінності у творах Ліндгрєн.				
62	«Міо, мій Міо». Образи головних героїв.Перемога добра над злом.				
63	Крістіне Нестлінгер (нар. 1936 р.). «Конрад, або Дитина з бляшанки». Незвичайність образу Конрада, риси його характеру. Конрад і його становлення у світі.				
64	Проблема булінгу в повісті. Характеристика образу дітей.				
65	Дивакуватість пані Бартолотті. Гумор твору.				
66	Контрольна робота №6 за розділами «Образ майбутнього в літературі» та «Сучасна література». Твір				
67	Позакласне читання №3. Міхаель Енде. «Джим Гудзик і машиніст Лукас». Фантастична країна Усландія та її мешканці.				
68	Позакласне читання №4. Міхаель Енде. «Джим Гудзик і машиніст Лукас». Моральні цінності у творі. Екранізація твору.				
69	Обговорення списку рекомендованої літератури на 7-й клас.				
70	Підсумки. Узагальнення і систематизація навчального матеріалу за семестр. Ознайомлення зі списком рекомендованої літератури на 7-й клас.				

**Календарно-тематичне планування уроків зарубіжної літератури.
7 клас**

№	Розділ, тема уроку	Дата			При- мітк и
Вступ					
1.	Оригінал і переклад. Види перекладів, специфіка художнього перекладу.	01/ 09			
2.	Переклад і переспів. Основні принципи аналізу та інтерпретації оригіналу й художнього перекладу. Переклад і переспів: схожість і відмінність.	06/ 09			
Билини і балади					
3.	Билина як жанр давньоруської літератури. Поетичне відображення історії Київської Русі в билинах. Основні цикли билин (Київський, Новгородський).ТЛ. Билина, гіпербола. Історія і культура Київської Русі.	08/ 09			
4.	«Ілля Муромець і Соловей-Розбійник». Робота з текстом. Реальність (історія, побут і звичаї) і художня вигадка в билинах.	13/ 09			
5.	Ідеал воїна-захисника в билині «Ілля Муромець і Соловей-Розбійник». Елементи фольклору. Зображення героїв билин у мистецтві (живописі, музиці, мультиплікації та ін.).	15/ 09			
6.	Позакласне читання №1. «Садко». Тема мистецтва і відкриття світу в билині. Втілення людських чеснот в образах героїв билин. Елементи фольклору.	20/ 09			
7.	Балада як жанр фольклору і літератури. Характерні ознаки балади. ТЛ. Балада. Фольклорні балади. «Король Лір і його дочки». Моральний урок у творі. Король Лір як вічний образ.	22/ 09			
8.	«Як Робін Гуд став розбійником». Ідеї свободи і служіння народові. Образ народного захисника Робіна Гуда.	27/ 09			
9.	Літературні балади. Йоганн Крістоф Фрідріх Шиллер (1759-1805). «Рукавичка». Випробування головного героя балади. Образ справжнього лицаря, його мужність, відвага, людська гідність.	29/ 09			
10.	Розвиток мовлення №1 (п). Моє ставлення до лицаря Делоржа та його вчинку.	04/ 10			

11.	Адам Міцкевич (1798 -1855). «Світязь». Утвердження любові до батьківщини й героїзму в баладі А. Міцкевича. Символічні образи, елементи фольклору у творі. А. Міцкевич і Україна. Українські образи й мотиви в баладі А. Міцкевича «Світязь».	06/ 10			
12.	Роберт Льюїс Стівенсон (1850 -1894). «Балада про вересовий трунок». Основний конфлікт балади (батько і син — король, свобода — рабство). Утвердження духовної сили піктів, їхнього героїзму в захисті національних цінностей.	11/ 10			
13.	Позакласне читання №2. О.Пушкін. Балада «Пісня про віщого Олега».	13/ 10			
14.	Контрольна робота №1 за розділами «Вступ», «Билини і балади». Тести	18/ 10			
Історичне минуле в літературі					
15.	Вальтер Скотт (1771–1832)– засновник історичного роману. Історія і художній вимисел у романі «Айвенго». Поглиблення понять про роман (історичний роман). ТЛ. Початкові поняття про художній час, художній простір.	20/ 10			
16.	Утілення в образі Айвенго кодексу лицаря, художні засоби створення образу. Образи Ровени і Ребекки.	01/ 11			
17.	Зіткнення добра, краси й справедливості із жорстокістю і підступністю. Образи Бріана де Буагільбера, принца Джона, Фрон де Бефа, Моріса де Брасі.	03/ 11			
18.	Розвиток мовлення №2 (у). Порівняння образів персонажів (Бріан де Буагільбер і Айвенго, леді Ровена і Ребекка). Зіставлення літературних творів із їхніми втіленнями в інших видах мистецтва (кіно, театр, ілюстрації та ін.).	08/ 11			
19.	Друга світова війна у європейській поезії. К. І. Галчинський. «Лист із полону» Б. Ш. Окуджава. «До побачення, хлопчики...» (та інші – 2-3 твори за вибором учнів і вчителя).	10/ 11			
20.	Василь Володимирович Биков (1924–2003). «Альпійська балада». Особливості сюжету і композиції повісті.	15/ 11			
21.	Образи Івана Терешка і Джулії. Протиставлення сили дружби й кохання світу насильства.	17/ 11			
22.	Культура проти війни (твори живопису, музики, кіно, у яких викривається війна). Гуманістичний зміст повісті. Символічність назви твору, риси жанру балади в ньому.	22/ 11			
23.	Контрольна робота №2 за розділом «Історичне минуле в літературі». Тести	24/ 11			
Духовне випробування людини					
24.	Джеймс Олдрідж (нар. 1918). «Останній дюйм». Проблема взаємин між батьками й дітьми. Символічність назви оповідання. Поглиблення понять про оповідання. Дж. Олдрідж і Україна.	29/ 11			
25.	Образи Бена і Деві, художні засоби їхнього створення. Віра у внутрішні можливості людини, подолання нею життєвих випробувань, здатність до порозуміння. Утвердження сімейних цінностей.	01/ 12			

26.	Редьярд Кіплінг (1865–1936). «Балада про Схід і Захід». Протистояння і примирення Сходу й Заходу в «Баладі про Схід і Захід» Р. Кіплінга. ТЛ. Антитези у творі.	08/ 12			
27.	Ідеї миру і дружби. Динаміка образів головних героїв (Камаль, Полковничий син). ТЛ. Поглиблення понять про баладу (літературну). Вивчити напам'ять Кіплінг «Якщо...»	13/ 12			
28.	Проблема духовного випробування людини та її моральної стійкості у вірші Р. Кіплінга «Якщо...». Сюжет і композиція вірша. Художні особливості твору, його провідна ідея (людина повинна залишатися собою у різних життєвих випробуваннях, зберігати вірність моральним принципам).	15/ 12			
29.	Контрольна робота №3 з теми: «Духовне випробування людини». Твір	20/ 12			
Дружба і кохання					
30.	Олександр Сергійович Пушкін (1799–1837). «19 жовтня 1825 року». Дитинство і юність О. С. Пушкіна.	22/ 12			
31.	Уславлення лицейської дружби й вірності ідеалам у вірші О. С. Пушкіна «19 жовтня 1825 року». Авторські спогади й роздуми у творі. ТЛ. Поглиблення понять про вірш, образ автора.	27/ 12			
32.	Олександр Грін. «Пурпурові вітрила». Поєднання реального і фантастичного в повісті. Основний конфлікт твору: Каперна – мрія.				
33.	Асоль і Грей. Духовно-емоційний світ героїв.				
34.	Символіка образу пурпурових вітрил. Образи-символи в повісті.				
35.	Вірші зарубіжних поетів про дружбу і кохання. Р. Бернс. «Любов». Г. Гейне. «Коли настав чудовий май...».				
36.	К. М. Симонов. «Жди мене...» (та інші – 2-3 за вибором учнів і вчителя). Поетизація високого почуття, розкриття його сутності. Вивчити напам'ять Р. Бернс. «Любов» (або Г. Гейне. «Коли настав чудовий май...», К. Симонов «Жди мене...»).				
37.	Урок виразного читання напам'ять віршів Р. Бернс. «Любов» або Г. Гейне. «Коли настав чудовий май...», К. Симонов «Жди мене...».				
38.	Контрольна робота №4 за розділами «Дружба і кохання». Тести				
Літературний детектив					
39.	Детектив як жанр літератури, характерні ознаки жанру. Жанрове розмаїття детективів. Е. А. По – засновник жанру детективу у світовій літературі.				
40.	Едгар Аллан По (1809-1849). «Золотий жук». Захопливий сюжет повісті «Золотий жук».				
41.	Особливості композиційної будови твору – «розповідь у розповіді», її художнє значення (поєднання різних точок зору, створення емоційної напруги, таємничої атмосфери та ін.). Образи Вільяма Лєграна, Джупітера, оповідача.				
42.	Артур Конан Дойл (1859–1930). Оповідання про Шерлока Холмса «Пістрява стрічка». А. Конан Дойл – відомий автор детективних				

	циклів, популярність його героїв у різних країнах. Особливості сюжету і композиції оповідань про Шерлока Холмса.				
43.	Шерлок Холмс як безпосередній учасник розв'язання сімейного конфлікту в оповіданні «Пістрява стрічка». Сутність «дедуктивного методу» Шерлока Холмса, утвердження в його образі сили інтелекту і моральних якостей. Доктор Ватсон як оповідач.				
44.	Екранізації творів Е. А. По і А. Конана Дойла (1-2 за вибором). Втілення героїв детективів засобами кіномистецтва.				
45.	Розвиток мовлення №3 (у). Порівняння літературних детективів з екранізаціями.				
46.	Контрольна робота №5 за розділом «Літературний детектив». Тести				
Світова новела					
47.	Новела як літературний жанр, її характерні ознаки, різновиди. О. Генрі (1862–1910) – майстер новели.				
48.	Моральні цінності в новелі О. Генрі «Дари волхвів». Біблійні мотиви у творі, художні деталі. Біблія («Поклоніння волхвів»). Новела та її різновиди.				
49.	Новела О. Генрі «Останній листок» – гімн людині, котра здатна на самопожертву заради ближнього.				
50.	Специфіка розкриття образу Бермана (непримітна зовнішність, невдаха, найкращий «шедевр» митця).				
51.	Образи дівчат, їхня динаміка (Сью, Джонсі). Особливості художньої мови новели, розповідач. Поглиблення понять про оповідача і розповідача. Порівняння образів героїв новели.				
52.	Розвиток мовлення №4 (п). Твір-роздум «Чи здійснилася мрія старого Бермана?» (за новелою О. Генрі «Останній листок»)				
53.	Видатний англійський фантаст Герберт Джордж Уеллс (1866–1946). «Чарівна крамниця».				
54.	Точка зору дорослого і дитини в новелі «Чарівна крамниця».				
55.	Рюноске Акутагава (1892–1927). «Павутинка». Майстер японської новели Р. Акутагава. Утілення ідеї про моральну справедливість у новелі «Павутинка».				
56.	Філософський зміст твору. Підтекст. Художні образи новели (Будда, Кандата). Біблія («Поклоніння волхвів»). Особливості вірувань японців.				
57.	Контрольна робота №6 за розділом «Світова новела». Твір				
Сучасна література. Я і світ					
58.	Айзек Азімов (1920-1992). «Фах». Роздуми про майбутнє людини й людства.				
59.	Образ Джорджа Плейтена. Проблема духовної реалізації людини.				
60.	Переваги й недоліки системи освіти, яку змалював А. Азімов у повісті «Фах»				

61.	Розуміння сутності культури й освіти, призначення людини в сучасному світі.				
62.	Утвердження сили людського інтелекту, самостійності мислення, творчої уяви, моральних цінностей.				
63.	Діана Вінн Джонс (1934-2011). «Мандрівний замок Хаула».				
64.	«Мандрівний замок Хаула». Поєднання елементів казки і детективу у творі.				
65.	Образ Софі, світ її мрій, бажань, жахів.				
66.	Значення художнього прийому чаклунства у творі.				
67.	Позакласне читання №3. Корнелія Функе (нар. 1958). «Чорнильне серце». Тема «оживлення» книжки у творі. (ТЛ) Поглиблення уявлень про категорію «художність» в оцінці творів масового мистецтва.				
68.	Позакласне читання №4. Характеристика образу Мегі – дівчинки, котра любить читати. Її пригоди й духовне випробування. Поєднання уявного і реального світів.				
69.	Контрольна робота №7 за розділом «Сучасна література. Я і світ».				
70.	Презентація списку рекомендованої літератури на 8-й клас. Повторення та узагальнення вивченого матеріалу.				

**Календарно-тематичне планування уроків зарубіжної літератури.
8 клас**

№	Розділ, тема уроку	Дата			Примітки
Вступ					
1.	Література і культура. Роди літератури (епос, лірика, драма), їхні характерні ознаки. Літературний процес.	02 /0 9			
2.	Основні літературні епохи, напрями, течії, специфіка їхнього розвитку в різних країнах.	07 /0 9			
Священні книги людства як пам'ятки культури і джерело літератури					
3.	Загальнокультурне значення священних книг народів світу, найвідоміші з них. Веди як пам'ятка індоєвропейської словесності II–I тис. До н. е.(огляд)	09 /0 9			
4.	Образи ведійської міфології (боги, напівбоги, герої, ворожі сили, символи та ін.). Космогонічні міфи вед.	14 /0 9			
5.	Біблія як основа двох релігій – юдейської та християнської. Зв'язок Біблії з історією і міфологією. Структура Біблії, її складники.	16 /0 9			
6.	Біблія. Старий Заповіт («Створення світу». «Каїн і Авель». «10 заповідей»). Ключові ідеї та образи старого заповіту. Морально-філософський зміст біблійних сюжетів і образів.	21 /0 9			
7.	Новий Заповіт (Євангеліє – 2–3 розділи за вибором учителя). Ключові ідеї та образи нового заповіту. Морально-філософський зміст біблійних сюжетів і образів.	23 /0 9			

8.	Коран – головна книга ісламу (огляд). Побудова Корану, охоплення в ньому різних сфер людського життя.	28 /0 9			
9.	Контрольна робота №1 з теми. Вступ. «Священні книги людства як пам'ятки культури і джерело літератури». Тести	30 /0 9			
Античність					
10.	Поняття про античність, її хронологічні межі. Основні етапи, роди і жанри античної літератури. Давньогрецька міфологія. Основні цикли давньогрецьких міфів.	05 /1 0			
11.	Міфи троянського циклу. «Облога Трої». «Смерть Ахілла». «Троянський кінь». Відображення історичних подій у міфах троянського циклу. Ключові образи циклу, їхній гуманістичний зміст. Міфологічні символи (яблуко розбрату, троянський кінь та ін.).	07 /1 0			
12.	Гомер та його значення в історії розвитку європейських літератур. Міфологічна основа гомерівського епосу. «Іліада» (огляд). Гуманістичний зміст «Іліади». Катарсис.	12 /1 0			
13.	«Двобій Ахілла і Гектора» (пісня 22, вірші 140–410), «Пріам у Ахілла» (пісня 24, вірші 470–670). Образи Ахілла і Гектора.	19 /1 0			
14.	Розвиток мовлення №1 (п). Порівняльна характеристика літературних героїв. Ахілл і Гектор	21 /1 0			
15.	Види лірики в давній Греції й особливості їх розвитку. Тіртеї (vii ст. До н. Е.). «Добре вмирати тому...». Ідея захисту рідної країни в елегії. Античний ідеал героя. Авторська позиція. Сапфо (vii–vi ст. До н. Е.). «До Афродіти» («Барвношатна владарко, Афродіто...»). Звернення у вірші до Афродіти – богині кохання. Образ ліричної героїні, глибина її почуттів і переживань.	02 /1 1			
16.	Давньогрецький театр, його характерні особливості, роль в античному суспільстві. Основні жанри давньогрецької драми – трагедія і комедія. Значення творчості Есхіла для розвитку європейської драми і театру. «Прометей закутий».	04 /1 1			
17.	Позакласне читання №1. Софокл «Антигона».				
18.	Публій Вергілій Марон (70–19 рр. До н. Е.). «Енеїда» (огляд, 1-2 уривки за вибором учителя). Зв'язок твору з гомерівським епосом, міфологією. Ідея громадського служіння, утвердження величі держави.	09 /1 1			
19.	Образ Енея та його значення в композиції твору.	11 /1 1			

20.	Квінт Гораций Флакк (65–8 рр. До н. Е.). «До Мельпомени» («Мій пам'ятник стоїть...»). Тема мистецтва і призначення митця у творі. Публій Овідій Назон (43 р. До н. Е. – бл. 18 р. Н. Е.). «Сумні елегії» («Життя поета» (iv, 10)). Міфологічний і філософський зміст поеми «Метаморфози» (огляд). Конфлікт митця з владою, трагедія вигнання і сум за батьківщиною у «Сумних елегіях».	16 /1 1			
21.	Контрольна робота №2 з теми «Античність». Тести	18 /1 1			
Середньовіччя					
22.	Середньовіччя як доба, її хронологічні межі. Особливості розвитку китайської лірики епохи Тан. Лі бо (701–762). «Печаль на яшмовому ганку», «Призахідне сонце навіює думки про гори», «Сосна біля південної галереї» (1–2 за вибором учителя). Вплив даосизму на світогляд поета. Основні теми і мотиви лірики митця.	23 /1 1			
23.	Ду Фу (712–770). «Пісня про хліб і шовк», «Весняний красвид». Зв'язок поезії Ду Фу з історичною реальністю. Вплив конфуціанства на світогляд поета. Образ ліричного героя, його сприйняття життя і природи, почуття, мрії, ідеали, дума про батьківщину.	25 /1 1			
24.	Золота доба Персько-таджицької лірики, її характерні особливості, видатні представники. Омар Хайям (бл. 1048 – після 1122). Рубаї. Лаконізм і місткість жанру рубаї. Основні теми й мотиви творчості омара Хайяма. Вивчити напам'ять Омар Хайям (2-3 рубаї за вибором учня)	30 /1 1			
25.	Позакласне читання №2. Рудакі. Газелі, бейти, рубаї (за вибором).	02 /1 2			
26.	Література середньовічної Європи: основні тенденції та жанрово-тематичне розмаїття. «Пісня про Роланда» (х ст.) Історична основа твору, поетичне переосмислення в ньому реальних подій.	07 /1 2			
27.	Розвиток мовлення №2 (у). Патріотичні ідеї в «Пісні про Роланда». Порівняльна характеристика героїв епосу.	09 /1 2			
28.	Аліг'єрі Данте (1265–1321). Сонет 11 («В своїх очах вона несе кохання...»). Загальна характеристика творчості Данте. Утілення в сонеті 11 Данте краси високого почуття кохання.	14 /1 2			
29.	Контрольна робота №3 з теми «Середньовіччя». Твір	16 /1 2			
Відродження					

30	Епоха відродження (ренесансу) в Європі. Гуманізм. Культ античності. Характерні риси ренесансної культури і літератури.	21 /1 2			
31	Франческо Петрарка (1304–1374). Сонети № 61, 132. Історія кохання в сонетах Ф.Петрарки. Образ ліричного героя та героїні. Втілення гуманістичних ідеалів у поезії митця. Вивчити напам'ять Ф. Петрарка (сонет за вибором учнів)	23 /1 2			
32	Урок виразного читання сонетів Ф.Петрарки. Структура сонетів Ф.Петрарки.	28 /1 2			
33	Вільям Шекспір (1564–1616). Роль В.Шекспіра в розвитку англійської національної літератури і світового мистецтва. Шекспірівське питання.				
34	Трагедія «Ромео і Джульєтта». Історія створення. Конфлікт справжнього почуття і забобонів.				
35	Оспівування чистого пристрасного кохання Ромео і Джульєтти, вплив кохання на людську особистість (зміни в характерах головних героїв, їхня еволюція).				
36	Проблема життя і смерті в трагедії. Трактатування фіналу.				
37	Гуманістична цінність трагедії В.Шекспіра, її популярність.				
38	Розвиток мовлення №3 (п). Твір-роздум на морально-етичну тему за трагедією В. Шекспіра «Ромео і Джульєтта»				
39	Основні теми сонетів В. Шекспіра: кохання до смаглявої леді, дружба. Сонети № 66, 116, 130. Відображення внутрішнього світу ренесансної людини (описи природи, змалювання сили почуттів та ін.). Вивчити напам'ять В. Шекспір (сонет за вибором учнів)				
40	Урок виразного читання сонетів В.Шекспіра. Художні особливості сонетів В. Шекспіра.				
41	Мігель де Сервантес Сааведра (1547–1616). «Дон Кіхот» і частина (огляд, 2-3 розділи за вибором учителя). Історія створення роману, його зв'язок із лицарськими романами, пародійний характер. Особливості сюжету і композиції твору.				
42	Конфлікт високих прагнень дон Кіхота і буденної дійсності, неможливості реалізації ідеалів героя. «Донкіхотство».				
43	Дон Кіхот і Санчо Панса – образи, у яких утілено високу мрію і прагматизм. Вічні образи.				
44	Контрольна робота №4 з теми «Відродження». Тести				
Бароко і класицизм					
45	Бароко як доба і художній напрям у європейській літературі й мистецтві. Видатні представники європейського бароко та їхні здобутки (огляд).				

46	Із лірики європейського бароко. Джон Донн (1572–1631). «священні сонети» (19-й сонет «щоб мучить мене...»). Напруга почуттів ліричного героя. Символіка. Поетична мова.				
47	Історичні умови, філософське та естетичне підґрунтя класицизму. Характерні ознаки класицизму як художнього напрямку.				
48	Мольєр – майстер класицистичної комедії. Художнє новаторство Мольєра у драматургії, вплив його відкриттів на світове театральне мистецтво. Історія створення комедії «Міщанин-шляхтич».				
49	«Міщанин-шляхтич». Тематика і проблематика твору, його загальнолюдське значення.				
50	Основні образи комедії: пан Журден, пані Журден, граф Дорант, графиня Дорімена, Клеонт та ін.				
51	Засоби комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм.				
52	Інсценізація уривків комедії «Міщанин-шляхтич»				
53	Дискусія: Хто вони – сучасні Журдени?				
54	Контрольна робота №5 з теми «Бароко і класицизм». Тести				
Література ХХ–ХХІ СТ. У пошуках себе і високого польоту					
55	Антуан де Сент-Екзюпері (1900–1944). «Маленький принц». Людські стосунки, моральні цінності в казці-притчі «Маленький принц».				
56	Художні образи-символи казки-притчі «Маленький принц».				
57	Філософський зміст твору «Маленький принц».				
58	«Ці дорослі такі дивні люди». Зображення людства у казці. Система образів.				
59	Великі уроки Маленького принца.				
60	Барбара Космовська (нар. 1958). «Буба: мертвий сезон».				
61	Художній світ Б. Космовської. Батьки – діти, діди – онуки.				
62	Ідея поваги й любові до людини та сімейні цінності у творі «Буба: мертвий сезон».				
63	Урок-роздум. Яке ж воно, життя підлітків: щасливе й безтурботне чи складне і проблемне?				
64	Підсумковий урок. Книга, що змінила моє світобачення.				
65	Розвиток мовлення №4 (у). Проблеми порозуміння дітей та дорослих (за вивченими творами)				
66	Контрольна робота №6 з теми «Література ХХ–ХХІ ст. У пошуках себе і високого польоту». Твір				
67	Позакласне читання №3. Річард Бах. «Чайка Джонатан Лівінгстон». Сюжет твору – філософська метафора людського буття. Алгоритмічні образи повісті.				

68	Позакласне читання №4. Річард Бах. «Чайка Джонатан Лівінгстон». Утілення прагнення до високої мети в образі чайки Джонатана.				
69	Повторення та узагальнення вивченого матеріалу.				
70	Презентація списку рекомендованої літератури на 9-й клас				

Календарно-тематичне планування уроків зарубіжної літератури.

10 клас

Всього -35 год:текстуальне вивчення творів -30 годин; позакласне читання – 2 години; розвиток мовлення – 4 години(2у+2п); контрольні роботи – 4 год (2 тести+2 твори).

№	Дата	Розділ. Тема уроку	Примітки
---	------	--------------------	----------

ВСТУП. ОРИГІНАЛЬНА І ПЕРЕКЛАДНА ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ			
1	01/09	Значення художньої літератури для людини й людства ХХІ ст. Формування читача в епоху цифрових технологій. Оригінали й переклади художніх творів, їхня роль у розвитку особистості. Перекладна література як важливий складник вітчизняної культури й чинник формування української нації. ТЛ Автор, читач, художній переклад, діалог культур. ЛК Використання Інтернету для розширення кола читання. УС Українські бібліотеки. Електронні ресурси українських бібліотек.	
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ			
2	08/09	Стародавня Греція. Етапи й шедеври античності (огляд). Гомер (приблизно VIII ст. до н. е.). «Одіссея» (1-2 уривки за вибором учителя). Міфологічні, пригодницькі й побутові елементи в «Одіссеї». ТЛ Міф, епічна поема.	
3	15/09	Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства й несправедливості та самовпевненості й марнославства. Образ Одіссея.	
4	22/09	Італія. Специфіка італійського Відродження, його основні етапи, представники. Роль Данте Аліґ'єрі в історії європейської культури. Данте Аліґ'єрі (1265 – 1321). «Божественна комедія» (Пекло, I, V). Поема «Божественна комедія» як філософсько-художній синтез середньовічної культури й утілення ідей раннього Відродження. Особливості композиції поеми.	
5	29/09	Концепція світу й людини. Алегоричний зміст образів та епізодів. Жанрова своєрідність твору.	
6	06/10	Англія. Ренесанс в Англії. Здобутки й представники. Вільям Шекспір (1564 – 1616). «Гамлет». Здобутки драматургії В. Шекспіра. Філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Провідні мотиви твору. ЛК Утілення поем Гомера і Данте, трагедії В. Шекспіра у творах мистецтва. УС Українські переклади творів. Уплив літератури античності й Відродження на українську літературу. Гомерівські, дантівські й шекспірівські мотиви у творчості українських поетів. Один із монологів Гамлета напам'ять (за вибором учителя).	
7	13/10	Розвиток мовлення №1 (у). Гамлет – вічний образ світової літератури. Багатогранність шекспірівських характерів. ТЛ Вічний образ, трагедія.	
8	20/10	Контрольний твір №1 за трагедією Вільяма Шекспіра «Гамлет».	
9	03/11	Позакласне читання №1. Ніл Гейман (нар. 1960). Повість «Кораліна». Особливості стилю автора (чарівні елементи, дзеркальність образів, динамізм оповіді, іронія та ін.).	
ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗНЬОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ XIX СТ.			
10	10/11	Специфіка переходу від романтизму до реалізму. Німеччина. Романтизм у Німеччині. Е. Т. А. Гофман як представник гротескної течії романтизму. Віхи мистецького шляху. ТЛ Гротеск, фантастика, соціальна сатира.	
11	17/11	Ернст Теодор Амадей Гофман (1776 – 1822). «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Протиставлення філістерів та ентузіастів як провідний конфлікт творчості Е. Т. А. Гофмана. Особливості сюжету й	

		композиції повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка.	
12	24/11	Росія. Школа «чистого мистецтва» в російській поезії. Лірика Ф. М. Тютчева (1803 – 1873) й А. А. Фета (1820 – 1892) (огляд). Художня довершеність творів. ТЛ Психологізм.	
13	01/12	Розвиток мовлення №2. Аналітичне дослідження віршів Тютчева, Фета (письмово).	
14	08/12	США. Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен (1819 – 1892). «Листя трави» (1-2 уривки за вибором учителя). Місце В. Вітмена в літературному процесі США. Особливості світобачення митця. Зв'язок збірки «Листя трави» з історією та життям Америки. Тематика, проблематика, композиція збірки «Листя трави». ТЛ Верлібр. УС Майстерність українських перекладачів ліричних творів. Уплив В. Вітмена на українську поезію. Напам'ять один уривок за вибором учня.	
15	15/12	Образ ліричного героя. Символи. Традиції й художнє новаторство В. Вітмена.	
16	22/12	Контрольна робота №2 з тем «Золоті сторінки далеких епох», «Поезія й проза пізнього романтизму та переходу до реалізму XIX ст.». Тести.	
РОМАН XIX СТ.			
17		Роман як жанр літератури, його формування і провідні ознаки. Різновиди роману XIX ст., національна своєрідність. ТЛ. Роман та його різновиди, індивідуальний стиль. . Франція. Фредерік Стендаль. «Червоне і чорне». Новаторство Стендаля в жанрі роману. Індивідуальний стиль .	
18		Образ Жульєна Сореля як втілення людини свого часу. Символіка роману.	
19		Значення Гюстава Флобера для розвитку реалізму. « Пані Боварі »: конфлікт романтичних ілюзій та дійсності, сюжет і композиція. Еволюція Емми Боварі. Боваризм як суспільно-психологічне явище.	
20		Росія. Федір Михайлович Достоевський . «Злочин і кара». Сюжет роману, зумовлений рухом свідомості головного героя. «Теорія» Раскольнікова, її сутність і проблемність.	
21		<i>Ідейно-естетичні погляди та творчий шлях</i> Оскара Вайльда. «Портрет Доріана Грея ». Особливості композиції роману «Портрет Доріана Грея». Передмова. Еволюція образу головного героя. Роль фантастики у творі. Символіка. Традиції і новаторство О. Вайльда в жанрі роману.	
22		Розвиток мовлення №3. Дискусія за романом Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея»: «Краса – явище моральне, аморальне чи «по той бік добра і зла?» Екранізації романів XIX ст.	
23		Контрольна робота №3. Твір-роздум за романом Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея»	
24		Позакласне читання №2. Й. Йоганна Ягелло. «Кава з кардамоном»: синтез підліткової повісті (стосунки в родині, перше кохання) та детективу (розгадування сімейної таємниці).	

25		Розвиток мовлення №4 (п). Твір-роздум на одну із тем: «Проблема батьків і дітей у повісті «Кава з кардамоном» або «Образ головної героїні повісті «Кава з кардамоном» та її здатність усвідомлювати відповідальність за свої вчинки»	
ПЕРЕХІД ДО МОДЕРНІЗМУ. ВЗАЄМОДІЯ СИМВОЛІЗМУ Й ІМПРЕСІОНІЗМУ В ЛІРИЦІ			
26		Модернізм як літературно-мистецький напрям кінця XIX – початку XX ст. Течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Франція.Шарль Бодлер (1821 – 1867). «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»). Ш. Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика). Образи, символи, особливості поетичної мови у віршах Ш. Бодлера. <i>ТЛ. Модернізм, символізм, імпресіонізм, неоромантизм, символ.</i> <i>ЛК. Імпресіонізм та символізм у різних видах мистецтва.</i> Напам'ять один вірш за вибором учня.	
27		Теоретичні засади й художні відкриття поезії французького символізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці. Поль Верлен (1844 – 1896). «Поетичне мистецтво», «Осіньна пісня». Естетичні погляди поета у вірші «Поетичне мистецтво». Зображення пейзажів природи і душі в «Осіньній пісні». Сугестивність, музичність, живописність лірики.	
28		Артюр Рембо (1854-1891). «Голосівки», «Моя циганерія». Художнє новаторство А. Рембо. Посадження рис імпресіонізму й символізму в сонеті «Голосівки». Образ ліричного героя у вірші «Моя циганерія».	
ДРАМАТУРГІЯ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.			
29		Зміни в драматургії на межі XIX–XX ст. <i>ТЛ. «Нова драма», дія (зовнішня і внутрішня), символ, підтекст, драма-феєрія.</i> Бельгія.Моріс Метерлінк (1862 – 1942). «Синій птах». М. Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру.	
30		Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету. Роль фантастики. Символіка образів. Трагування фіналу. <i>(ЛК) Екранізації й театральні вистави за драматичними творами кінця XIX-XX ст.</i>	
31		Контрольна робота №4 з тем «Перехід до модернізму. Взаємодія символізму та імпресіонізму в ліриці», «Драматургія кінця XIX – початку XX ст.» . Тести.	
СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ			
32		Бразилія.Паоло Коельйо (нар. 1947). «Алхімік». Значення творчості П. Коельйо для сучасності. Пошуки сенсу буття в романі «Алхімік». Поняття «своя доля», «призначення», «мрія душі», «смысл існування».	

33		Система образів (пастух Сантьяго, Фатіма, Мельхиседек, Алхімік). Мотиви й образи світової культури у творі. Ознаки роману-притчі. <i>ТЛ. Класична і масова література. Художність. ЛК. Бібліотечні та інтернет-ресурси, використання їх для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книжкою. Взаємодія різних видів мистецтва (кіно і література та ін.), комп'ютерних технологій і літератури.</i>	
34		Мо Янь (Гуань Мос, нар. 1955). «Геній». Гуманістична сутність образу та духовна стійкість героя на шляху до мети. Зміни у сприйманні Цзян Дачжі однокласниками, вплив героя на пробудження їхньої свідомості. Міфологічні алюзії у творі.	
35		ПІДСУМКИ Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.	